

Városfejlesztés

Táblák és építkezések

Kissé bizony sznobok letünk az utóbbi időben — joggal vetik föl a szegediek is —, hiszen büszkébbek vagyunk arra a kevés régre, ami van, mint arra, ami lesz. Táblák hirdetik szerte a városban, hogy egy-egy szecessziós épület mikor lett kész, de azt már nem, hogy még vak ablakkeretekkel bá-mészködő, épülő házainkból mi lesz.

Gondolkodóba esik az ember: miért hagyta el jól bevált szokását az építők nemes ipara? Azért, mert

maga sem tudja, be fogja-e tartani a határidőket, vagy állandóan át kell-e majd javíthatni az árulkodó táblán? Vagy pedig azt szégyenli, ami építkezés ürügyén jónéhány deszkakerítés mögött folyik? Nem tudni.

A városukért rajongó szegediek azonban szeretnék tudni: egy-egy üres telken miféle „titokzatos” házat emelnek, ki építteti, ki építi, mettől meddig? S még reklámnak se lenne rossz!

Hétköznapi fénye

Fényárban úszott november ünnepén a Dugonics téren az egyetem központi épülete. Ezzel nemcsak a szép architektúrára hívta fel a figyelmet, de kiegyensúlyozottabbá tette a tér kissé intim világítását. Éppen ezért sokan voltak, akik ünnepek múltán hiányolták a díszvilágítást, gondolva, hogy ez olyasforma lesz, mint a Klauzál téri.

Szeged világításának fejlesztési terve közt szerepel az is, hogy a legszebb, legfontosabb épületeket a Belvárosban díszvilágítás

emelje ki a hétköznapi sötétből is. Erre azonban az épületek gazdáinak — ebben az esetben az egyetemnek — valószínűleg nincs elég pénze.

Ezért kellene összefogniuk a Belváros gazdáival, az I. kerületi tanáccsal, amely — különösen az utóbbi időben — jó istápolója az esti utcaképet gazdagító díszvilágításnak is. Együtt talán elérhetnék azt, hogy hétköznapi is gyönyörködhessünk a város egyik legszebb épületében, este is.

Reklám és izlés

Helyet a plakátnak. De nem mindenhol. Való igaz, kevés itt Szegeden a használható hirdetőoszlop és tábla, de ez sem menti azokat, akik — jobb híján — frissen festett falakat ragasztanak tele hirdetéssel. Aztán jön a felületes vakarás: a homokkőre felszólító tavalyi plakátok maradványai itt-ott még ma is láthatók.

Nem lenne tehát hasznos, ha egyszer a városfejlesztés közeli perspektívára függesztve tekintetünket mindazok, akik hirdetének — azt hisszük, ez

ma már nem a Magyar Hirdető monopóliuma —, a tanácsokkal együtt meghatároznák: hol lehet s hol nem.

Vannak Szegeden tűzfalak, csúnya falfelületek, amelyeket nem rontana egy-egy nagyobb reklám. Házak, amelyekre szinte kíváncsi az ember, hogy milyenek a belső terek, nagy tábla. Sarkok, ahol megférne a hirdetőoszlop. Hogy hihetőbbé váljon: reklám és jóízűség megférhet egymással.

Veress Miklós

Ünnepi hangverseny

„A magyar komponisták tekintélye éppen a szakmai felkészültség, a magyar halkományság és az európai tájékozottság ötvözetének köszönhető”. A sorokat minap Farkas Ferenc nyilatkozta, s ideidézését a vasárnapi filharmoniai matiné programja különösen indokolja. A Szeged felszabadulási jubileumának tisztelegő színházi koncerten ugyanis két hazai mű — híreben, nevében országhatárainkon is átjutott mű — hangzott el, melyek jelentőségét, súlyát nehezíti a fenti idézetnél talá-lyában jellemezni. Dávid Gyula Brácsaversenye és Sugár Rezső Hunyadi-oratóriuma fölényes műfajismeretével és a klasszikusok mintájából táplálkozó hagyománytiszteltével nem téveszti el hatását közönségénél. Mindkét alkotás tehát úgy ma, hogy egyszerűsége mind közönségszórakozás, s ha hozzávesszük a műsor be-köszöntőjében elhangzott Klasszikus szimfóniát, Prokofjev komponálási módszerében mozgó világító idező remekét — a filharmonia ünnepi programjának izlésszerű szerkesztését dicsérjük.

A koncertet Komor Vilmos, a szegedi hangverseny-élet régi ismerőse dirigálta. Szuggesztíven, következetesen a nagy formákat, átfogó zenei gondolatokat keresve, minden felesleges póztól mentesen, sallangtalanul. A szegedi szimfonikusok igényes feladatuknak — újdonságot, komolyabb erőpróbát elsősorban a Prokofjev-mű jelentett — általában megfeleltek, bár ahhoz, hogy a zenekari színek, fúvós hangszercsoportok — és persze a kórusok — teljességében eljussanak a nézőhöz, a színpadot be kell fedni. (Mert így tökéletes műveletet

csak a padlás biztosít — ahová viszont körülményes bérleteket kiadni.) Dávid brácsaversenyének szíjőjátékát Lukács Pál elegánsan, nagyvonalú biztonsággal, zeneileg-technikailag kifogástalanul játszotta. A Hunyadi-oratórium szíjőjátékát: Karikó Teréz, Lengyel Ildikó, Gyimesi Kálmán és Réti Csabától egyenletes, szép teljesítményt kaptunk, s a Zenebarátok Kórusa, apróbb ritmikai pontatlanságok ellenére, is értékes közreműködője volt a koncertnek. Sajnos a főiskola I. számú gyakorlójának gyermekkora vallotta kárát a színpad akusztikai hiányosságának, a kislány hangja elveszett a színpadon — pedig érezhetően tudták, szépen megtanulták szövegeiket.

N. I.

Karácsony előtt mindig öregszen egy évet, mert az ajándékozás gondolja egyre mélyebb és mélyebb árkokat vágnak a képemen. Nem az a gond már, hogy kinek mit vegyek, mert egyrészt nem szemérmesek az ajándékokra várók és megüzenik egymástól, másrészt annyi minden van az üzletekben, hogy igazán könnyű választani. Hanem a pénz, az sosem elég. Én legalább is annyi adósságot szoktam csinálni így év végén, hogy csak az új esztendő végére telik le.

Első évem lesz az

SZERÉNYSÉG

idei, amikor nem szoruló ilyen módszerre. Tiszta lappal kezdhetem majd a januárt. Nem mint-ha gyűjtöttem volna, s nem is nyertem. Csak olvastam. És ha az ember figyelmesen olvas, nem siklik át a mondatok értelmén, bizony hogy nyerhet! Több lapban látom a hirdetést, amit az újságolvasók tíz és százal nem gondoltak meg át kellőképpen: Ajándékozni mindig öröm! Ön a család-jának — Önnek a Centrum áruházak.

Pirosteritős vita

Négy leány, egy fiú. Gimnazisták, szakmunkás-tanulók, „szakközépesek”. Mint-ha tényleg valami szervezett és rendezett vita kezdődne, úgy ülnek a pirosteritős asztal körül, s komoly arcuk, egymással birkózó ujjuk, úgy mutatják, hogy ők tényleg egy szervezett és rendezett felelősségre készü-tek.

Pedig hát ilyesmire szó sincs!

Csak amolyan témát témával váltó „lelkizésre” szót a sebtében — és szóban — továbbított meghívó. „Lelkizésről” önmaguk „tárgyában”, lelkizésről a húszon innen s túliak „tárgyában”.

Tudjátok-e, hogy tulajdonképpen kik vagytok?

A kérdés váratlan. Csend követi, de nem az értekezlet ünnötte és hideg hallgatása, hanem a gondolatok kimondása előtti csend.

Aztán az egyik válasz: — Éjszakákon át tanul-

Aztán a másik válasz: Szombaton és vasárnap is rajzlapot vonalozók...

Kérdés — noszogató — nemigen kell; sorra-rendre szót kér a négy lány és az egy fiú.

Előbb ez a különös „státusz-meghatározás” van soron.

Hogy kik ők, valameny-nyen, meg persze azok, akik nevében — bár felkérletlenül — vallanak? „Öregdől fel-ben” levő „teenagerek” — mondják —, akik ugyan szívesen viselik az amerikai tehenészek kékváson nad-rágját, de akik nagyon is jól tudják, hogy apjuknak, anyjuknak hány hetet kell dolgozni a kollégiumi díjuk-ért. Meg azoknak, akik már régen megértették, hogy éjszakai tanul, szombati, va-sárnapi vonalhúzogatók nél-kül nincs jó jegy...

Vonalhúzogató?

Erről a pirosteritős vita egyetlen fiútagjának, az építőipari technikum diákjának hirtelen eszébe jut egy újabb, témánkhoz illő adalék. Ahogy eddig a többiek, úgy ő is szépen sorjázó szavakkal meséli el, hogy volt egy évfolyamtársuk, akit — mivel megbukott — minden zsebpénzétől megfosztottak az egyébként is folytonos veszekedések közepette élő szülők. Jut rajzlapra az üres bukszából? Hogyan jutna! Nem mások, mint a részvét-lenséggel, közönnel oly sok-szor vádolt diáktársak ad-ták össze a papírra szüksé-ges forintokat. Összeadták, s ezzel elérték, hogy a követ-kező évben már „felsőbb osz-tályba léphetett” a bukott diák.

Helyzetet felmérni, a segítségére szoruló ráismer-ni tehát nagyjából tudtok.

De arra van-e példa, hogy lehet baráttá tenni — diva-tos szóval élve „megnyerni” — a többségtől távolmara-dót?

— Arra is van!

Ezt egy aprócska, másodi-kos kislány mondja, aki ép-pen három napja lett tiszt-ségviselő az általa is látoga-tott középiskolában.

Egyszerű a módszer!

Vannak lányok, akik nem tudnak táncolni. Biztatni kezdtük őket, tanuljanak

meg. Már ez a biztatás egy kezdődő kapcsolat első jele volt. Aztán, amikor ügye-sebben lépegettek, magunk-kal hívtuk őket a vasárnap délutáni össztáncra, persze egy feltétellel: csak akkor jöhetnek, ha jól tanulnak. Ahogy megszerették a kö-zös táncba járást, úgy szok-tak rá a rendszeres tanulá-sra is. Szerintem ez is egy módszer...

Nemcsak szerinte — a mind élénkebb társalgás töb-bi résztvevője szerint is.

— És az a sokat emle-gett felnőtt világ?

Az öt fej közül több in-gani kezd, s újra legyintés-re lendülnek az időközben megnyugodott kezek.

Egy szakmunkás-tanuló bátorodik meg először:

— A felnőttek világa? Mi-csoda dolog az, hogy engem, a huszadik évem felé köze-ledő lányt kötelezni próbál-nak arra, hogy előre köszö-njek egy huszonnyolc éves tisztségviselőnek az üzemi gy-a-korlat alatt. Már azt is meg kellene értenem, hogy írásbeli figyelmeztetést kapjak a nem-köszönés miatt...

A bólogatás szapora, jobb-ról is, balról is; majd újabb mondatok következnek az ok-nélkül elvárt tisztelet-haj-szólásról meg arról, miké-pen próbálnak fogatlan ho-zsammázáshoz jutni némely idősebbek.

S ennél a gondnál aztán végképp megállapodik a té-mája szerint előre meg nem határozott vita. Kérdés, fel-szólítás nélkül pattannak ki a szavak, s ki-ki elmondja, hogy a legutóbbi időben mi-féle elkeserítő tapasztalat érte a negyvenen, ötvenen túliak világában.

Akác László

Négy lány, egy fiú. Gim-nazisták, szakmunkás-tanu-lók, „szakközépesek”. Nem igaz az, hogy „nincs egy tiszta gondolat ezekben a zilált fejekben”, s az sem igaz, hogy „nincs egy köz-tük, aki tudná, mit akar!” Csak időnkint oda kell ülni közéjük, csak időnként — ahogy annyira várják — em-ber módjára kell kérde-zget-ni őket.

Komolyan mondom: né-mely harmincon, negyvenen túlinak gyógyyszerként kelle-ne felírni egy-egy ilyen, pirosteritős vitát...

Akác László

Tanácstag

beszámoló

Találkozó

A Kenderfő- és Szővő- ipari Vállalat leányzallásá-nak önkormányzata és Vö-röskereszt alapszervezete vendégül látott hét Szegedi tanuló vietnami diákot.

A vendégek és a vendéglátók hosszas beszélgettek egy-mással, s jó barátságot kö-töttek.

Szeged szobrai

Klauzál Gábor (1804—1866)

(107.) Szeged képviselője volt 1861 és 1865 között Klauzál Gábor, aki korábban az 1848-as Batthyány-kor-mány miniszteri tisztét töltötte be. A Móra Ferenc Múzeum oldalán álló bronzszobrát — ifj. Vastagh György alkotását — 1908-ban állították fel.

KEDD,

1969. NOVEMBER 25.

DÉLMAGYARORSZÁG

5

Sz. S. I.